

مقام علمی حضرت معصومه (سلام الله علیها)

فداها ابوها (پدریش فدایش باد)

گروهی از شیعیان وارد مدینه شدند و برای حل مشکل خویش سراغ خانه موسی بن جعفر «علیه السلام» را گرفتند. کاروانیان به در خانه امام آمدند؛ اما آن حضرت در سفر بود و امام رضا «علیه السلام» هم در مدینه حضور نداشت؛ نبود امام هفتم خستگی کاروانیان را دوچندان کرد. ناگهان صدایی از داخل خانه به گوش رسید؛ از دختران آن حضرت فرمود: پرسش‌های خود را به من دهید تا به آنها پاسخ دهم. مردد بودند؛ اما چاره‌ای نداشتند سوالاتشان را داده و در انتظار ماندند. چیزی نگذشت که کسی پاسخ‌ها را آورد. کاروانیان شگفت زده به پاسخ‌ها نگریستند و با سبک شدن بار غم و اندوهشان راه دیار خویش را در پیش گرفتند در مسیر راه به امام هفتم «علیه السلام» برخوردند و داستان پاسخگویی دخترش فاطمه معصومه را بازگو نمودند و پاسخ‌ها را به او نشان دادند امام پاسخ‌ها را خواند و لبخندی زد و سه بار فرمود: **فداها ابوها؛ پدرش فدایش باد.** (بارگاه معصومه تجلیگاه فاطمه زهرا، سید جعفر میرعظیمی، صفحه ۳۵-۴۳)

دهه گرامت مبارک...

مدار علمیه تخصصی فاطمه الزهرا (س)

کتابشناسی علمی امام رضا (علیه السلام) (۱)

رساله اول ۵۵ علل از علل الشرائع شیخ صدوق (ره) در عیون اخبار الرضا «علیه السلام» رساله‌ای از آن حضرت نقل کرده که در جواب محمد بن سنان قمی در علل احکام نوشته است و در آن ۵۵ علت از علل الشرائع مطرح شده است.

رساله دوم کتاب **علل فضل بن شازان منسوب به امام رضا «علیه السلام»**

کتاب **علل فضل بن شازان** که همه را از امام رضا «علیه السلام» شنیده و جمع کرده و از آن حضرت به علی بن محمد بن قتیبه نیشابوری نقل می‌کند

رساله سوم **در محض اسلام و شرایع دین** رساله‌ای که آن حضرت برای مامون عباسی در محض اسلام و شرایع دین مظلوم فرموده و شیخ صدوق (ره) آورده است.

رساله چهارم **رساله‌ای که امام رضا «علیه السلام» برای مامون درباره شریعت نوشت.** حسن بن شعبه در تحف العقول نقل کرده مامون فضل بن سهل را محضر امام رضا «علیه السلام» فرستاد و پیغام داد که دوست دارم برای من از حلال و حرام و واجبات و سنن بنویسی که تو حجت خدا بر خلق و معدن علم هستی امام «علیه السلام» دوات و کاغذ خواست و نوشت **بسم الله الرحمن الرحیم....** آنگاه ابن شعبه حرانی این رساله را ساله را به تفصیل نقل می‌کند.

ببروشور علمی - پژوهشی ۱۴۰۳

کتابشناسی علمی امام رضا (علیه السلام) (۲)

رساله پنجم رساله ذهبیه

رساله ذهبیه رساله‌ای بود که امام رضا «علیه السلام» درباره طب و بهداشت و حفظ صحت بدن توسط اغذیه برای مامون عباسی نوشت و چون مامون دستور داد آن را با آب طلا نوشتند به رساله ذهبیه معروف گردید علامه مجلسی همه آن رساله را در ۵۰ صفحه نقل کرده و این کتاب از دو جهت دارای اهمیت است: اول اینکه کتابی است علمی در زمینه پزشکی و دیگر اینکه چون از ناحیه امام معصوم «علیه السلام» صادر شده از اشتباهات مرسوم و رایج در علوم تجربی مبرا است.

رساله ششم **فقه الرضا** آن کتابی است در ابواب فقه، این کتاب تا زمان مجلسی اول مشهور نبود و از زمان وی معروف گردید علتش آن بود که جماعتی از اهل قم نسخه آن کتاب را به مکه آوردند قاضی امیر سید حسین اصفهانی آن را دید و یقین کرد که آن تالیف حضرت رضا «علیه السلام» است سید آن را استنساخ کرد و با خود به اصفهان آورد.

علم گنجینه‌های کمال است و کلیدهای آن گنجینه‌ها پرسش کردن است. امام رضا (ع)

مقام علمی حضرت رضا (علیها السلام)

امام هم در مدینه و هم زمانی که به مرو هجرت نمود، همواره پاسخگوی تشنگان و جویندگان دانش و معرفت بود. ایشان می فرمود: «من در روضه منوره نبوی می نشستم، در حالی که علمای بسیاری در مدینه حضور داشتند، هنگامی که یکی از آنان در پاسخ سئوالی در می ماند، همگی آنان، افراد را به نزد من می فرستادند و من پاسخگوی سئوالات آنان بودم». (طبرسی، اعلام الوری باعلام الهدی، ج ۲، ص ۶۴) آن حضرت، با تشکیل محافل علمی، کلامی و حدیثی به دفاع از اصول اسلام و فرهنگ اهل بیت پرداخت و به شبهات و ایرادات فرق مختلف پاسخ داد. (متنظرالقائم، تاریخ امامت، ص ۲۱۶)

امام رضا (علیه السلام) جریان رسوایی مأمون را قبل از برگزاری مناظرات با علمای ادیان، به «نوفلی» چنین فرموده بودند: فرمود: زمانی که ببیند با اهل تورات با توراتشان و با اهل انجیل با انجیلشان و با اهل زبور با زبورشان و با صابئین به عبری و با زردشتیان به فارسی و با رومیان به رومی و با هر فرقه ای از علما به زبان خودشان بحث می کنم، و آنگاه که همه را مجاب کردم و در بحث بر همگی پیروز شدم و همه آنان سخنان مرا پذیرفتند، مأمون پشیمان خواهد شد. و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم». (شیخ صدوق، عیون اخبارالرضا، ج ۱، ص ۳۱۶)

کتابشناسی علمی حضرت معصومه (سلام الله علیها)

در حریم حضرت معصومه (علیها السلام)
(علی اکبر مهدی پور، قم، انتشارات حاذق، ۱۴۱۵، ق/۱۳۷۳ ه-ش).

در این رساله از زندگی، شخصیت، فضیلت زیارت و زیارت نامه حضرت معصومه سخن رفته است و خلاصه ای از کتاب کریمه اهل بیت می باشد.

بشاره المؤمنین در تاریخ قم و قمین (شیخ قوام اسلامی جاسبی قمی، چاپ قم، ۱۳۹۴ ه-ق/۱۳۵۳ ه-ش).

در این کتاب چهل حدیث پیرامون زمین و مردم قم، پانزده کرامت از کرامات حضرت فاطمه معصومه (س)، مفاخر اهل قم، مختصری از بنا و تشیع در قم، شرح حال حدود ۶۰۰ تن از رجال دینی و علمی و سیاسی شهر قم ذکر شده است.

کتابشناسی علمی حضرت معصومه (سلام الله علیها)

کریمه اهل بیت (علیهم السلام)
(علی اکبر مهدی پور، قم، مؤسسه نشر و مطبوعات حاذق، ۱۳۷۴ ه-ش).

در این کتاب از دار الایمان قم، شخصیت حضرت معصومه (ع)، نامها و لقبها، احادیث حضرت، نسب، تاریخ تولد و وفات، احادیث فضیلت زیارت حضرت معصومه (ع)، زیارت و آداب آن، هجرت به سوی ایران و قم، تاریخچه حرم، کرامتهای حضرت معصومه (ع)، سیمای تابناک حضرت در ادب پارسی، چهل حدیث پیرامون قم، مسجد جمکران و تاریخ و آداب آن، کتاب شناسی قم و حضرت معصومه (ع) و مطالب دیگر سخن رفته است.

حضرت معصومه، فاطمه دوم
(محمد محمدی اشتهازدی، قم، انتشارات علامه، ۱۳۷۵ ه-ش).

در این کتاب از زندگانی حضرت معصومه (ع)، امامزادگان، مساجد، مدارس، کتابخانه ها، حوزه علمیه قم و مسجد مقدس جمکران سخن رفته است.

حضرت معصومه و شهر قم
(محمد حکیمی، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ه-ش).

این کتاب پیرامون شرح زندگی حضرت معصومه، حوزه علمیه قم، قم و مسجد جمکران می باشد.